

Ιάρτε μιὰ μέρχ τῆς περασμένης βδομάδας, τὴν Τρίτη π. χ. Πόστος ἐγκλήματα ἀνύγγειλθήκανε ἀπὸ δῆῃ τὴν Ἑλλάδα; Μετρήστε. Σκοτωμές στὸν Ηεραία. Ἀπαγωγὴ στὰ Καλάβρυτα. Διὸς σκοτώματοι στὸ Βόλο. Αγνοεία στὸ δῆμο Φαρῶν. (Διαγουμίσαντες τὸν ιεροκάρυκα, ποὺ πήγαινε νάν τοὺς διδάξει τὸ θεῖο λόγο!); Ἐκβίασες στὰ γωριά τοῦ Πύργου ἀπὸ ἔννοι μπουλούκι πάντες ληστῶν. Ἀπαγωγὴ στὸν Πύργο. Καὶ πόσες ἄλλες μικροδουλείες, ποὺ δὲ γράφονται στὶς φημιερίδες, γιατὶ περνῶντες γι' ἀσκόμαντα πρίματα.

Τί σκοπὸς λοιπὸν ἔχει τὸ Κράτος, ἀροῦ δὲν μπορεῖ νὰ φυλάξει τὴν πιὸ στοιχειώδη ύποχρέωσή του, τὴν πρώτη πρώτη ύποχρέωση ποὺ ἔχει μὰ τὰ Πολιτείαν ἀσφαλίσει τὴ ζωὴ καὶ τὴν τιμὴν τοῦ καθέ πολίτη; Κ' ὑστερα κοιτάζει νὰ βροῦμε ἀλλοῦ καὶ ἀλλοῦ τὶς πηγὲς τῆς κακομοιριᾶς μας, καὶ τὶς ἀφορμὲς τῆς χτικεισμένης μας γεωργίας καὶ χτηνοτροφίας καὶ κάθις κλάδου περιγγωγικοῦ. Ήδης μπορεῖ δὲ καθίνας νὰ καλλιεργήσει ἅμα κάρει πῶς λευτεροὶ εἶναι οἱ κλέφτες νὰν τοῦ ρημάξουνε ταύς καρπούς τοῦ ἰδρωτικοῦ; Πᾶς μπορεῖ νὰ θρέψει κοπίδια τὰ μα κάρει πῶς οἱ ληστάδες θὰν τοῦ ἀρέψουνε δύο τοὺς βιστίες ἡ φυγὴ; Πᾶς μπορεῖ νὰ βγαλνει ἀπ' τὸ χωριό του λεύτερη γιὰ νὰ πηγαίνει στὸ χωράφι του ἅμα βλέπει πῶς τον περχμονεύουν οι φοντίδες; Κι ἀπέναν ἀπ' δύο αὐτὰ τὰ σεβασμὸν καὶ πίστην νέχει στὴν ἔρουσια, δταν παγαλίουν τὰ στρατιωτικὰ ἀποστάσματα στὸ σπίτι του καὶ τοῦ δέρουνε τὸ γέρο πατέρα, τοῦ ντροπιάζουνε τὴ γυναῖκαν καὶ τοῦ σφάζουνε τὰ θρεπτήρια του καὶ τὰ πουλερικά του, γιὰ δργαστικὸ φαγοπότι, δπως τὴν ἴδια μέρχ ποὺ ἀνχρέρχει περιπάτουν μαζὶ μὲ τὸ ἄλλο, ἀναγγέλθηκε ἀπὸ ἓντι νησιὸ ἐρτανησώτικο;

Νὰ, ἡ χωριάτερη ἀρρομένη τῆς γενικῆς φύσιος, καὶ ἡ χωριάτερη αἰτία τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν μεταναστῶν ἀπό γρονιὰ σὲ γρονί.

ΜΕΝΕΞΕΔΕΣ

Σ' ἐν τῷ μηρῷ οὐδὲ δοῦνεις λέγει καὶ εἰ δικοῖ μου οἱ στίχοι τοῦ τύπου τὸ φῦνα.

Νοιῶθω βαθίᾳ, κι εἰλικρινὴ καὶ ξιστερχ τὸ μολογῶ πῶς
δέ μοι ἐπιτρέπεται καθέλου να φέλοδυκήσω.

"Ενα μόνο ποδω καὶ θύμαι πολὺ ίκενοποιημένη, ἐν δσοι θάχουν τὴν καλλισύνη νὲ βιβλίσσουν τοὺς στίχηνος μου, βαθύνοντας κατώ ἐπὸ τὴν ἀγένη πιοκή τους τὰ μάτια τῆς ψυχῆς κι ἀναρριπτώντας μέστι σ' ἄρτους τὸν πόνο μου τὸν ἀλλύγιστο, τὴν ἀφοσίωσή μου τὴν ἀπέραντη, σὲ μια ίδεα θεώ καὶ δμοσφη, καὶ στὴν ἀγάπη, τὴν δλοφεφκη τῇ, μεγάλη μου πιστη. Θύμαι – εἶπε πολὺ ικενοποιημένη, ἐν δλα ἀστά μοῦ ταῦρισκαν ἀγνα, καὶ ἀδιλα, κι ἀνόθεφτα δπως γεννήθηκεν, κι δπως θὲ εβύτουνε μαζὶ μου μια μέρ.

No. 1.

ΕΑΠΙΔΑ Σ. BONTZADIAΟΥ

ΑΠΟΦΛΣΗ

Kal' στάχιη καὶ χαλάσματα

ἀντικροῦσαι τῶν πρόστοντος διελέγουν μοι τὸ μέγαρον.

λοση. Τὸ ἔξερε χωρὶς κάνε νὰ τὸ συλλογιστῇ, χωρὶς ποτὲ νὰ βρώτησε. Ἡ ἀ-άπῃ δῆμως τῆς "(Ο)λιας ἐφέρνε στὴν φυγὴν του καὶ τέλλα, τέφερνε δόλα, ὅσα δουλεθανε κρυφὰ στὴν φυγὴν του, ὅσα βγαίνανε κι δέκα. Τοῦ ἔφερνε καὶ μιάν ἀγάπην ἔχωριστήν, δικοῦ της εἶδους, γιὰ τὴν Κατινούλα, μιάν ἀγάπην ἀπὸ μιάν ἄλληνε καμωμένη. Ἔννοεῖται πώς ἀγάπην δὲν τὴν ἐλεγε καὶ τὸ πιὸ περίεργο ἐίναι ποὺ ἀγάπην δὲν εἴτανε ώς τότες. "(Ο)πως τὸ κατάλαβε καὶ ἡ Κατινούλα, δὲ Ἀντρέας συνέσμιγε καὶ σφιγτούνωντε τὴν ζωτανή του λατρεΐα τῆς "(Ο)λιας, μὲ τὴν ἔννοια του τὴν καθεμερνή γιὰ τέρρωστημένο τὸ κορέται. Ἀρπὸ τῆς φαινότανε σημαντικὸ τῆς Κατινούλας, περισσότερο, λέει, ἀπ' ὃ τι ἀξίζε, ἀπ' ὃ τι ὁνειρέφτηκε ποτέ της. Μὰ γιὰ τὸν Ἀντρέα τὸ μυστικὸ ἔκεινο τὸ συνταξίριαγμα τῆς πρώτης μὲ τὴ δέφτερη, σύμαυνε ἀπὸ μέρος του ἀκόμη πιὸ πιστὴ ἀφοσίωση στὴν πρώτη. Δὲν τις ἔβαζε σὲ μιὰ γραμμὴ καὶ τὶς δυο. Μόνο ποὺ τώρα στεκότανε ἀψηλά ἡ Κατινούλα, ξατίας τοῦ καημοῦ του πώς ἔφταιξε δηλαδὴ γιὰ τὸ θάνατο τῆς "(Ο)λιας καὶ δὲν ἔπειτε νὰ φταιξῃ γιὰ τὸ θάνατο τῆς Κατινούλας. Ἡ ἀρρώστια κι δὲ θάνατος στὴν καρδιά μας ἴσωνυνε δόλους μας τοὺς ἀγαπημένους. Ωστόσο καὶ πάλε δὲ Ἀντρέας τὴν Κατινούλα τὴν είχε γιὰ κάτι πολύτιμο καὶ διαλεχτὸ ποὺ τοῦ τὸ μπιστέρτηκε ἡ "(Ο)λια, ποὺ ἡ "(Ο)λια τοῦ μηνοῦσε νὰ τὸ πρεστατέψῃ. Ἐκανε χρέος ιερό. Κόντεψε δῆμως τὸ χρέος νὰ γίνῃ ἀγάπην ἔκει ποὺ δὲν τὸ πρόστιμενε δὲ Ἀντρέας. Καὶ στὸ Περίσι καὶ στὸ Χαμονοκόρφι, μάλιστα στὸ Χαμονοκόρφι δπου ἀνασα-

Τὸ μέγαρο τοῦ πρώτου ὀνείδον μου
ποὺ εἶταν γραμένο μου ιὰ χίλιων
πάντα πληγὲς στὰ στήδια φέροντας,
ἄ στάχτη καὶ χαλάσματα
υελήσει η Μοῖρα νὰν τὸ δῶ.

*Στὸν ἄμοιρο θυητὸν ἀλλοίμονο
ποὺ βασιλάς διάδοχος ἐλπίσει
τὴ χηρεμένη μου καρδιὰ γιὰ θόρό του.*

*Παρθένα ή ψυχή μου ἀνάλλαγτη
καὶ τὴ στερνὴν ἀχτίδα τῆς θὰ σβύσῃ
οιοῦ πρώτου παλαιοῦ μου τὰ χαλάσματα,
Κι ἀπάνω οτά θεμέλια του
παρθέρο θάγατο θὰ βρῶ.*

KAINOYPIO КЛАМА

*Εἴτεν καὶ φός ποὺ στὰ τραγούδια σου
κάτι ἔλεγες γιὰ τὴ ματιά μου,
κάτι γλυκό στήν δψη μοῦβρισκες
κι ἀγάπαιες οὐποια δμοδριά μου.*

*Μὰ οἱ καημοὶ μου χρόνια μοῦφθειραν
τὴν πρώτη μου πὸν τραγουδοῦντες χάρον...
Καὶ τώρα πὸν στεφάνη μούταιαξες
δημαρχεῖνο παλληκάρι,*

Τώρα ποὺ στῆς χαρᾶς τὸν ἥμιο μας
ἄχαρη ὄψη θ' ἀντικρύσω,
πές μου, θὰ τόθελες γι' ἀφτο
καινούργιο κλάμα ν' ἀρχινήσω ;

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

‘Ο Πέτρος κ’ ἡ Μαρία ἤτανε δυὸς ἀδερφάκις ἀγαπημένα. Ποτὲ δυὸς πλάσματα στὸν κόσμο δὲ σταθῆκαν τόσο τατιαστὰ καὶ τέσσον ὥμορφα ἐνωμένα. Οὕτε μάννα μὲ τὸ παιδί της, οὕτε καλός μὲ τὴν καλή του, οὕτε περιστεράκι μὲ τὸ ταῖρον. ‘Ο Πέτρος κ’ ἡ Μαρία ἤτανε σὰν ἔνα κορμὶ ἀσύγκριτα μοιρασμένο, σὰ μιὰ ζυγὴ ζυγὴ ψυχούλα, σὰν ἔνx χμόγελο διπλὸ καὶ σὰν ἔνx δίδυμον σηνειρό. ‘Ο ἥλιος χαιρότανε νὰ τοὺς βλέπῃ ἀπὸ ψηλὰ, τὸ φεγγάρι ἀ

νανε κ' ἔπαψε δὲνις δέ κίντυνος τοῦ γεμώνα, εἴτε σὰν τὴν πλάγιαζε, εἴτε σὰ συγύριζε τὴν κάμερή της καὶ τὰ διάφορα ἐργαλεῖα ή γιατρικά, εἴτε σὰν καθότανε στὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ, σιμή της, εἴχανε ώρα γιὰ κουβέντες. Καὶ οἱ κουβέντες ἀρχίζανε λίγο λίγο νὰ παίρνουνε καινούριο δρόμο ἀναμεταξύ τους. Οἱ Ἀντρέας μέσχ του ζούσε· μέσα του ζούσε κ' ή Ὁλια. Δὲ συνήθετο νὰ μιλῇ κανενὸς γιὰ τὰ περασμένα μήτε καὶ γιὰ τὸ τί ξακολουθοῦσε νὰ τοῦ είναι ή Ὁλια του. Η Κατινούλα, προτοῦ ἀρρώστησῃ κ' ἔρχότχνε ταχτικὰ τὸ πρωΐ νὰ σκουπίσῃ, νὰ συγυρίσῃ τὸ ἔργαστήρι της τὸ μονάκριθο, δὲ σκιαζότανε διόλου νὰ τοῦ ἀναφέρῃ γιὰ τὴν Κυρία, δταν ἔβρισκε τίποτις, λόγου χάρη, ποὺ νὰ τέλλαξε θέση δ' Ἀντρέας. Οἱ Ἀντρέας ἀκούγε, γωρίς νάποκριθῇ, κ' ἔννοιωθε ή Κατινούλα πώς ἔτσι ἔπειτε, ἀπὸ σέβας. Μιὰ μέρα, στὴν ἀρχὴ κακή, μερικοὺς μῆνες, τρεῖς, ἀφοῦ πέθανε ή Ὁλια καὶ γυρίσανε στὸ Παρίσι ἀπὸ τὸ ξοχικὸ του, παράγγειλε μὲ σκοπὸ τῆς Κατινούλας νὰ μὴν πολυπασπατέῃ, νὰ μὴν τρίβη μὲ τὸ παραπάνω τὸ γραφειουδάκι τῆς Κυρίας. Ήξερε γιὰ ποιὸ λόγο. Εἶχε στάξει λιγάκι βουλλοκέρι ἀπάνω στὸν κατιφὲ ποὺ σκέπαζε τὸ γραφειουδάκι καὶ δὲν ἤθελε νὰ φύγουνε οἱ δυὸ τρεῖς σταλαματιές μὲ τὸ πάστρεμα. Η Κατινούλα μας ὅμως ἤξερε κάτι κι ἀφτῆ. Απὸ κάποιο λυπτητὸ προαίστημα καὶ πειδῆς δ' Ἀντρέας εἴτανε τόσο ταχτικός, ή Ὁλια εἴπε τότες τῆς Κατινούλας πώς πιὸ ὄστερις ἀν δὲ Κύριος χρειαστῇ τὸ γραφειουδάκι, πώς σωστὸ νὰ βάλουνε φρέσκο ἀλέκιαστο κατιφέ. Μὲ τρεμάμενη

ναγάλλιαις ἀπανω στὰ ξανθὰ μαλλιά τους καὶ τὰ περιβόλια μεθούσαντας ἀπ' τις γυρωθίες στὸ πέρασμά τους. Μονάχα δὲ γέρος ὁ Θεός, σὺν ἔσκυψε καὶ τοὺς καμάρωντας ἀπ' τὰ οὐράνια, μετανοῦσε ποὺ εἰχε χωρίσει μιὰ ψυχὴν τὸ δυὸ κομήτια καὶ πάλι θάμαζε τὸ θάρια του στῆς; ὠμορφίζει καὶ τῆς καλοσύνης τὸ ξανθαταρισμα.

Ο Πέτρος κ' ἡ Μαρία εἶχανε μιὰ ψυχή Κ' ἡ ψυχή τους εἰχ' ἔνα φῶς. Καὶ τὸ φῶς τῶν οὐρανῶν ἐμπαίνει καὶ πληριεύει τὰ δικὰ κορμιά τους ἀπὸ ἔνα παράθυρο. Γιατὶ δὲ Πέτρος ἥττανε τυφλός κ' ἡ Μαρία εἶχε δυὸς μεγάλα, καταγάλανα μάτια σὰν τὸ χρῶμα τούρανοῦ καὶ σὰν τὸ χρῶμα τοῦ νεροῦ κάτω ἀπὸ τὸ φεγγάρι καὶ σὰν τὸ χρῶμα τῶν γαλάζιων πετραδιῶν ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὰ σκοτεινά βάθια τῆς γῆς. Καὶ γι' αὐτὸ τὰ μάτια τῆς Μαρίας λάμπανε τὸ ἔδιο μέσα στὸ φῶς καὶ μέσα στὸ σκοτάδι. Κι' δὲ Πέτρος ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τῆς Μαρίας καὶ ποτέ του δὲν παραπονέθηκε γιὰ τὰ δίκα του μάτια, γιατὶ ποτὲ δὲν κατάλαβε τὸ στερεό τους καὶ γιατὶ ἡ ψυχὴ του ἥττανε πάντα πληριμμοισμένη ἀπὸ φῶς. Τὸ φῶς τῶν οὐρανῶν ἐμπαίνει στὶς δυὸς ψυχοῦλες ἀπὸ τὸ ἔδιο παράθυρο.

Δέν ητανε ώμορριά στὸν κόσμο, ποὺ δὲν τὴν η-
ξερε ἐ Πέτρος. Αὐγήν-αύγη μόλις ἀνοίγανε τὴν μά-
τια τους, τὰ δυό τους μεγάλα καταγάλανα μάτια,
χεροπιστοὶ πέρνανε τοὺς καρπούς καὶ τάχρογιακία. Περνούσανε ἀπ' τὸνθισμένα περιβόλια, βρέχανε τὰ
πόδια τους στὶς ἡμιουδίες, τρυπόνανε στοὺς ησοκούς
τῶν λαγκαδιῶν, τελερχλωναν σὲ κατοικήσα στὶς
ψηλές κοροδὲς καὶ ξαπλωναν τὰ κοζμικὰ τους νῷξε-
κουραστοῦν μέσα στὰ ξυνθὰ τὰ στέχυα τοῦ κάμ-
που. Κι' ὅλο βλέπανε, κι' ὅλο βλέπανε τὶς ώμορ-
φιές τοῦ κόσμου μὲ τὰ δυό μεγάλα καταγάλανα μά-
τια τους καὶ ποτὲ δὲ γράταιναν.

Τὰ μάτια τοῦ Πίετρου ἡτανε γλυκὰ θησιλεμένα, σὰ νὰ τὰ χρύσωνε πάντα ἐνώ ωμορφόνειρα. Καὶ δὲν ἡτανε θάμη στὴ γῆς ποὺ δὲν τῶζερε δ Πίετρος, δὲν ἡτανε φῶς, δὲν ἡτανε χωῶμα, δὲν ἡτανε χάρις καὶ ώμορφιά ποὺ δὲν τὸ γνώριζε. "Ηξερε πώς προσβήλει δ χρυσός δ "Ηλιος ἀπ' τὴν κοσφή του θρυνοῦ καὶ πώς ροδίζουνε οἱ πλαγιές κ' οἱ κάμποι καὶ πώς ντύ-

φωνή, τὸ ξεμυστερέψας τότες τὸ κορίτι τον Ἀντρέα. Ὁ φίλος ψυχόκλειστός του συλλογίστανε καὶ νὰ μὴν τὸ κρύψουμε, ψυχόκλειστός του κιόλας γελοῦσε. Ταῦτά χαίνε συχνά τοῦ καημένου νὰ γελησῃ μὲ τὴν πεθαμμένη, ὅπως καὶ σὰ ζούτε, ἀφοῦ γιὰ πεθαμμένη δὲν τὴν είχε. Ἰσως καὶ νὰ τὴν περγελοῦσε μαργιούλικα που ἀπὸ ἀποστεξία ρίνεται ὑφῆς βουλλοκέρι νὰ στάξῃ, ἐνῶ σφαλνοῦσε τὸν πλίκο, καὶ τώρα φανταζότανε πώς ὁ Ἀντρέας της δὲ θὰ φύλαγε θρησκευτικά τὰ παρχωμικά της θυμητάρια. Οὐχ! "Οχι! Θὰ μένουνε οἱ σταλαματέές, θὰ τις ἀγριέψη, θὰ τις χαδέβῃ μὲ τὰ δχγτυλά του, νὰ θρόψῃ πώς σήμερα σήμερα πεσανε ἀπὸ τὸ χεράκι της. Κοινησε τὸ κεφάλι κι ἀπάντησε ἥπτυχα τῆς Κατινούλας"

«Ναὶ, κατόπι βλέπουμε». Μά τὸ κατόπι δὲν ἡρθε ποτέ του. Χρόνια καὶ χρόνια περβανε· τσιμουδίζ γιὰ τὸν κατιφέ. «Ἄξα-φνα, τὸ καλοκαίρι ἔκεινο, ἀφότου τὴν πῆγε κάτω στὸν κισσό, ἀφότου δηλαδὴ συνέδεσε πιὸ στενὰ στὸ λογισμό του τὴν Κατινούλα μὲ τὴν "Ολια, σκέφτη-κε πῶς θὰ τῆς δώσῃ πιώτερο θαρρὸς ἀκέμη, ἢν τῆς μιλήσῃ πιὸ ἀνοιχτόκερδη γιὰ τὴν Κυρία της τὴ λατρεύμένη. Συνχρα — πῶς μποροῦσε ἀλλιῶς; — τῆς μιλούσε καὶ γιὰ τὸν ἐχρό του, γιὰ τὴ δικῇ του τὴ λατρεία, γιὰ τὸ πκνεμερνὸ τάξιέρωμα τῆς ζῆ-σης του στὴν "Ολια. Θυμήθηκε τότες καὶ τὸ βιγλ-λοκέρι.

(ἀκολουθεῖ)

νονται τὰ ὡραῖα τεις στολίδια στὸ φίλημά του, δέντρα καὶ λουλούδια. "Ηξερε πώς προβάλλει τ' ὅλοστρόγγυλο φεγγάρι; ἀπ' τὴν θάλασσα καὶ πώς ἀσημόνει τὰ ὡραῖα νερά, ποὺ ἀνκτριχιαζουνε στὸ φῶς του καὶ τὰ λευκὰ πανάκια ποὺ ἀρμενίζουνε στὸ πέλαγο. "Ηξερε πώς τὰ ξανθὰ τὰ στάχυα μοιάζουνε μὲ τὰ μαλλιά τῆς Μαρίας καὶ πώς γλυκοσαλεύουνε τὸ ἀπόβραδο μὲ τὸ γλυκόπνυσο ἀεράκι. Καὶ τί δὲν ήξερε. "Ηξερε πώς κυλάει τὰ νερά του τὸ ποταμάκι ἀπάνω στ' ἀσημένια βότσαλα καὶ πώς γλυκοκοιμῶνται καὶ ὄνειρευνται τὰ νούσαρα μέσ' στὰ νερά τῆς λίμνης. Τόσο ποὺ πολλὲς φορές, σκυρένος ἀπάνω στ' ἀσάλευτα νερά της, νόμισε πώς εἶδε μὲ τὰ βασιλεύεντα μάτια του, καθρεφτιζόντο τὸ πρόσωπό του. Καὶ δὲν ήξερε ἐν τῇτανε τὸ δικό του πρόσωπο κι' ἀν τῇτανε τῆς ἀδερφούλας του. Καὶ τότε τὴν ἀγκάλιαζε γλυκὰ καὶ τῆς ἔλεγε.

— Στάσου ἀκόμα, γλυκειά μου ἀδερφή. Γιατὶ μ' ἀρέσει νὰ βλέπω μέσα στὰ νερά τῆς λίμνης καθρεφτιζόντο πρόσωπό σου.

Τὰ μάτια τοῦ Πέτρου ἦταν γλυκά βασιλεύεντα, σὰ νὰ τὰ χρύσωνε πάντα ἑνα ὡροσφόνερο. Καὶ ὥστε δὲν ἦταν ὡμορφιά ποὺ δὲν τὴν ήξερε. "Ηξερε ὅλα τάστερια μὲ τὸνομά τους καὶ ήξερε τοὺς δρόμους καὶ τὰ μονοπάτια τούρανον ποὺ ἀργοδικεύανταν τζεστρα, ἔνα-ένα, δυὸς δυὸς, πολλὰ-πολλὰ, ἔλλα μονόχα καὶ θλιβέρι, ἔλλα δεμένα, ἀγκαλιασθέντα, ταΐρια-ταΐρια, χαρούμενα στοὺς πηγούς δρόμους. Κι' ἀπ' ὅλα τάστερια καμάρων τοῦ Αὔγερινοῦ τὴν μονάξια καὶ ἀγαποῦντες τὰ Μαλλιά τῆς Βερενίκης. Καὶ μὲ τὰ βασιλεύεντα του μάτια γριασμένα πρὸς τὸ οὐράνιον ὄνειρο, ρωτοῦντες τὴν ἀδερφή του.

— Ποὺ πάσι μονάχος καὶ περίφανος ἡ Αὔγερινός;

Κ' ἡ Μαρία τοῦ ἀποκρινόταν:

— 'Αλλοίμονο! Τὰ μάτια μας δὲν ξέρουνε νὰ μας τὸ ποῦνε.

Καὶ πάλι τὴν ρωτοῦσε δι Πέτρος.

— Τὶ στάζει στὴν καρδιά μας δι 'Αποσπερίτης κ' εἶναι γλυκὸ σὰ μέλι;

Κ' ἡ Μαρία τοῦ ἀποκρινόταν:

— 'Αλλοίμονο! Τὰ μάτια μας δὲν φτάνουνε νὰ ιδοῦνται.

Ο Πέτρος λυπότανε βαθείᾳ, ποὺ δὲν ήξερε ὅλα τὰ πόκρυφα τῆς ὁμορφίας τοῦ κόσμου. Καὶ ρωτοῦσε πάλι τὴν ἀδερφούλα του καρφόντας τὰ βασιλεύεντα μάτια πρὸς τὰ Μαλλιά τῆς Βερενίκης.

— Γιὰ πές μου, καλή μου ἀδερφούλα. Ποὺ βρίσκεται ἡ ὡμορφη βασίλισσα;

Κ' ἡ Μαρία, ἀνοίγοντας τὰ μεγάλα της μάτια πρὸς τὸν οὐρανό, τούλεγε πάλι λυπημένα.

— 'Αλλοίμονο! Τὰ μάτια μας δὲν φθάνουνε νὰ ιδοῦνται ὡς τὸν ἔβδομο οὐρανό.

Τότε δι Πέτρος τῆς χαίδενε τὰ ξανθὰ μαλλιά καὶ τῆς ἔλεγε.

— Σὰν ἀνεβοῦνται τὰ μαλλιά σου ἀπάνω στ' ἀστρα, μὴ μ' ἀφίσῃς μοναχό μου. Πάρε με μαζί σου νὰ ιδοῦμε τὴν ὡμορφη Βερενίκη.

Η Μαρία ἔπικασε τότε τὰ μεγάλα της μάτια καὶ πότιζε μὲ δάκρυα τὸ χορτάκι. Καὶ μόνον αὐτὰ δὲν ἔθλεπε δι Πέτρος, γιατὶ κυλούσαν σιγά καὶ μυστικά στὸ χῶμα.

Τὰ μάτια τοῦ Πέτρου ἦταν πάντα γλυκά βασιλεύεντα. Κι' ὥστοσο δὲν ἦταν ὡμορφιά κι' ἀγάπη που δὲν τὴν ήξερε. "Ηξερε ἀκόμα πώς σφιχτοπειπλέκεται δι μαύρος δι κισσές ὄλογυρα στ' ὄλογυρο κορμὸ τοῦ γεροπλάτανου καὶ ὄλογυρα στὸ κάτασπρο τὸ μάρμαρο μιανής ἀρχαίας κολώνας. Καὶ σφιγγο-

τας τὴν ἀδερφούλα του στὴν ἀγκάλια του τῆς ἔλεγε γλυκὰ καὶ λυπημένα.

— Πόσο μοιάζω κ' ἐγὼ τὸ σκοτεινὸ περιπλοκάδι του κισσοῦ...

*

"Ενα πρωὶ ἀνοιξιάτικο, ποὺ ἡ πλάστη ἀλάκερη πεντοβολοῦσε ἀπ' τὶς μυρωδίες, μέσω σ' ἓνα δροσάτο φῶς, τὰ περιβόλια κ' εἰς ἀκρογαλιές δὲν εἶδαν τὸν Πέτρο καὶ τὴν Μαρία. Ο Πέτρος ἦταν βρυχόμενος στὸ στρῶμα. "Ολο τὸ κορμάκι του ἔκαιγε σὰν τὸ καρίνι, τὸ κούτελο του ἦταν σὰν πέτρα πυρωμένη ἀπ' τὸν ἥλιο τοῦ Θεριστῆ καὶ τὰ μεγάλα του ξανθὰ μαλλιά μοιάζανε σὲ φλόγες, ποὺ καλγανε ἀλύπητα τώρατο του κεφάλι.

Δίπλα του ἡ Μαρία τὸν παράστεκε βουβή καὶ πικραμένη. Τὰ μεγάλα, καταγάλανα μάτια της, ποὺ ποτὲ δὲν εἶχανε βασιλέψει, γιὰ νὰ βλέπουνε τὶς ὡμορφιές του κόσμου, βασιλεύεντα τώρα πρὸς τὸ χῶμα, στάζανε δάκρυα μυστικά.

Μὰ τώρα τὸ φῶς ἐμπαίνει ἀπὸ ἄλλο παραθύρο στὶς δύο ζυγές ψυχούλες. Τώρα ἡ Μαρία ἔθλεπε μὲ τὰ μάτια τοῦ Πέτρου. Κι' δι Πέτρος μέσα στὸ καμίνι ποὺ τὸν ἔκαιγε, μιλοῦσε μὲ μὰ φωνὴ περίσσια γλυκεῖα, μὲ μὰ φωνὴ δισσιά γεμάτη. Γιατὶ δι Πέτρος ἔθλεπε τώρα ἄλλες ώμορφιές καὶ θάματα ποὺ δὲν τὰ εἶχανε ἰδεῖ ἀκόμη. Καὶ μιλοῦσε γιὰ ἄλλα λουλούδια, κι' ἔλλα γρώματα, μιλοῦσε γιὰ κορφούσια καὶ κάμπους ποὺ δὲν τοὺς εἶχε πατήσει τὸ πόδι τους. Μιλοῦσε γιὰ ποταμάκια καὶ νερά καὶ λίμνες ποὺ δὲν εἶχανε καθρεφτίσει ως τώρα τὸ πρόσωπό τους. Καὶ μιὰ σύρανια χαρὰ ἦταν γεμένη στὸ πρόσωπό του κι' ἐγκ φῶς χρυσογάλαζο ἔλουσε τὰ βασιλεύεντα μάτια του. Καὶ καθάς μιλοῦσε ἐπιασε σφραγτὰ τὸ χέρι τῆς ἀδερφούλας του καὶ τῆς εἶπε :

— "Ελκ τώρα νὰ σου πῶ μυστικά, ποὺ πάσι μονάχος μὲς στὴ γαλαζιά σιγαλιά δι Αὔγερινός, καὶ τὶ μας στάζει στὴν καρδιά μας δι 'Αποσπερίτης κ' εἶναι γλυκὸ σὰ μέλι.

Κ' ἡ φωνὴ του σύντηκε γλυκὰ σὰ στάλαγμα νεροῦ, μὲ στοῦ νεροῦ τὸν ὄπνο.

Η Μαρία ἔγυρε ἀπάνω του καὶ τὰ μεγάλα καταγάλανα μάτια της, γίναντε συννεφιασμένοι οὐρανοὶ καὶ χύσανε καταράχτες δάκρυα νὰ σύνουνε τὴν φλόγα πούκαιγε τὸν ἀδερφό της. Τὰ δάκρυά της σύνουνε τὴν φλόγα του κι' δι Ιέτρος ἔγινε κρύος σὰν τὸ μάρμαρο. Η Μαρία τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκάλια της καὶ τὰ χείλια της σαλέψαν μὲν ἔνα παράπονο, ποὺ δὲ σταθῆκε παρόμοιο στὴ γῆ. Καὶ τοῦ εἶπε κυτταζόντας τὰ βασιλεύεντα μάτια του.

— 'Αλλοίμονο! γλυκέ μου. Πόσο μοιάζω κ' ἐγὼ μὲ τὸ σκοτεινὸ περιπλοκάδι του κισσοῦ ποὺ ἀγκαλιάζει τὸ κρύο τὸ μάρμαρο.

*

Η Μαρία δὲ σήκωσε πιὰ τὰ μάτια της νὰ ιδοῦνται ὡμορφιά του κόσμου. Τώρα ἔθλεπε μὲ τὰ μάτια τοῦ Πέτρου. Κι' ἔθλεπε τὶς ὡμορφιές ποὺ κανένα μάτι δὲν τὶς θέλει.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΣΤΟΥΣ ΕΞΥΠΝΟΥΣ ΡΩΜΙΟΥΣ

Ο ρωμαϊκός, δι βυζαντινός, δι τούρκικος ζυγὸς είναι μηδενικό, σὰν τόνε παραβάλλουμε μὲ τὸ σημερινό, ποὺ φόρτωσε στὸ σθέρος μας δι σκολαστικόσμος! Μὲ τὸ ἐντιχείο τῆς λεφτεριάς που είτανε πάντα δι κυριώτερος χαραχτήρας τῆς φυλῆς του, κατόρθωσε δι ρωμαϊκός καὶ τὴν πρώτη φανέρωσή του πάνω στὴ σκηνὴ τῆς ιστορίας, ως τὸ 29 νὰ γλυτώσει ἀπὸ καθε θυσία ἀπὸ καθε ζυγὸ καὶ ν' ἀποτινάξει καθε σκλαβία! . . .

Τι; μήπως καττάντητε τόσο πολὺ τὸ ζήνος μας, μήπως ἀδυνατίσαμε σὲ τέτιο βαθύριο, μήπως χάσαμε γιὰ πάντα τὰ δύο καὶ λερκί εντιχεία τῆς φυλῆς μας; Μήπως τῆς μοίρας μας είναι νὰ οποφέρουμε χωρὶς γανέντα παράπονο τὸ σημερινό ζυγό; Ζυγό, που δὲ γνώρισε δι κόσμος ἵσα μὲ τὰ τώρα, σκλαβία, χειρότερη ἀπὸ καθε σκλαβία! Μήπως μας είναι γραφτό ν' ἀποθένουμε κάτω ἀπὸ τὸ φαρμακωμένο μαγαζί του φονιά μας;

Καὶ ποιός είναι ἀφτός δι φονιάς δι τύραννος δι επιπλαγνος; Τρελλαίνεται κανένας καὶ σὰν τὸ συλλογιστεῖ μονάχο; Δὲν είναι δι Ρωμαίος, δὲν είναι δι Τούρκος. Οι τυράννοι μας είναι αλιγά ἀπὸ τὸ αἷγκ ρωμαϊκοί καὶ σάρκα ἀπὸ τὴν σάρκα γιας! Όνομαζόνται κι' ἀφτοί τὸν ἐφότο τους "Ελληνες" καφχιῶνται μαζί στα πώς είναι τοῦ ἐλληνισμοῦ τὸ καρπάκι. ἐνών 'ναι χειρότεροι ἀπὸ τοὺς ρωμαίους κι' ἀπὸ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς τούρκους! Άφτοι 'ναι οι σταθρωτήδες τοῦ ζήνους, ἀφτοι 'ναι οι σταθρωτήδες τοῦ θελήσουνε γιὰ οριάδες τῆς φυλῆς μας, οι ένοικοι τοῦ θελήσουνε γιὰ οριάδες τῆς φυλῆς μας! Άφτοι 'ναι οι σταθρωτήδες τοῦ ζήνους, ἀφτοι 'ναι οι σταθρωτήδες τοῦ ζήνους τοῦ Αρμάδιου καὶ τοῦ Αριστογείτονα καὶ τὴ γενικὴ τῷ γιγάντῳ τοῦ ζήνι σὲ κάνουν τῆς ιδίας καὶ μπακαληδες! . . .

Ἐκεῖνο, που δὲν τολμάται στὸν κόσμο δι πιλαράχνος; Τρελλαίνεται κανένας καὶ σὰν τὸ συλλογιστεῖ μονάχο; Δὲν είναι δι Ρωμαίος, δὲν είναι δι Τούρκος. Οι τυράννοι μας είναι αλιγάς ἀπὸ τὸ αἷγκ τούρκους! Άφτοι τὸν ζήνονται τὸν θελήσονται τὸν θελήσουνε στὸ ζήνος τοῦ πατριωτισμοῦ, κεμπογιαννίτες τοῦ χειρότερου είδους.

Που ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ σπλαχνα τοῦ ζήνους νὰ βγοῦνε εἰς τυράννοι του! Που ἀκούστηκε οι τύραννοι ἀτούτοις νὰ μποδίσουνε τὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ τους τὴ φυσική, — ἀνομαζούσας τὴν θερβάρη καὶ γυδαία. — καὶ νὰ θελήσουνε νὰ ἐπιβάλουνε στὸ ζήνος μᾶλις γλωττα στὸν θελήσονται, χλαρηστήτη, χωρὶς ζωὴ καὶ χρώματα, φύρια καὶ βρώμικη, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τοὺς κρ